מדסיפא תקלה וקלון רישא תקלה בלא קלון והיכי דמי עובד כוכבים הבא על הבהמה לא סיפא תקלה וקלון רישא הא קמ"ל דאפילו קלון בלא תקלה נמי מיחייבי והיכי דמי ישראל הבא על הבהמה בשוגג וכדבעי רב המנונא דבעי רב המנונא ישראל הבא על הבהמה בשוגג מהו [א]תקלה וקלון בעינן והכא קלון איכא תקלה ליכא או דילמא קלון אע"פ שאין תקלה אמר רב יוסף תא שמע (א)[ב]בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה [ג]ואם בא עליה יבם קנאה [ד]וחייבין עליה משום אשת איש [ה]ומטמאה את בועלה לטמא משכב תחתון כעליון [ו]ניסת לכהן אוכלת בתרומה [ז]בא עליה אחד מן הפסולים פסלה מן הכהונה [ח]ואם בא עליה אחד מכל העריות האמורות בתורה מומתין על ידה והיא פטורה אחד מכל עריות ואפילו בהמה והא הכא דקלון איכא תקלה ליכא וקתני מומתין על ידה כיון דמזידה היא תקלה נמי איכא ורחמנא הוא דחס עלה דידה חס אבהמה לא חס אמר רבא ת"ש (ב)[ט]בן תשע שנים ויום אחד הבא על יבמתו קנאה [י]ואינו נותן גט עד שיגדיל [כ]ומטמא כנדה לטמא משכב תחתון כעליון [ל]פוסל ואינו מאכיל [מ]ופוסל את הבהמה מעל גבי המזבח [נ]ונסקלת ע"י [ס]ואם בא על אחת מכל העריות האמורות בתורה מומתים על ידו והא הכא קלון איכא תקלה ליכא וקתני נסקלת על ידו כיון דמזיד הוא תקלה נמי איכא ורחמנא הוא דחס עילויה עליה דידיה חס רחמנא אבהמה לא חס רחמנא תא שמע (ג)דבר אחר שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי לאו מדסיפא תקלה וקלון רישא קלון בלא תקלה והיכי דמי ישראל הבא על הבהמה בשוגג לא סיפא תקלה וקלון רישא תקלה בלא קלון והיכי דמי עובד כוכבים הבא על הבהמה וכדבעו מיניה מרב ששת: **מתני'** [ע]המגדף אינו חייב עד שיפרש השם א"ר יהושע בן קרחה
בכל

ה"ג **לא סיפא תקלה וקלון ורישא הא קמ"ל וכו': סיפא.** ודאי תרוייהו איכא ואימא לך דכולה מתני' בישראל קא מיירי ואשמועינן רישא דאע"ג דליכא אלא חדא קלון בלא תקלה כגון ישראל שוגג כסבור מותר דאיכא קלון שגינה עצמו בדבר מגונה ותקלה ליכא ומאי תקלה דקתני שבאת לאדם תקלה ע"י תקלת קלון קאמר וניחא לאוקמה הכי ולא תוקמא רישא בעובד כוכבים וסיפא בישראל: **בת שלש שנים ויום אחד.** קים להו לרבנן דשוב אין בתוליה חוזרין ומאז היא ראויה לביאה: **מתקדשת בביאה.** ע"י אביה אם מסרה אביה לאחר לבא עליה לשום קדושין דהאב זכאי בבתו בקדושיה[ד] דכתיב (דברים כב) את בתי נתתי לאיש הזה אבל היא עצמה ואמה ואחיה כשהיא יתומה אין בה קדושי תורה אלא רבנן הוא דתקון ולא הצריכוה גט אלא מיאון בעלמא: **ואם בא עליה יבם קנאה.** ויצאה ידי יבום ומתגרשת הימנו בגט ומקבלו אביה ואינה צריכה חליצה דהא בביאת יבם תלה רחמנא דכיון שלקחה נעשית כאשתו לכל דבר שמגרשה בגט וזה הרי בא [עליה]. אבל פחות משלש שנים אינה ביאה ואינה נקנית לו ואם בא לגרשה בגט אינו יכול אלא ימתין עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד ויבעול או עד שתביא ב' שערות ותחלוץ: **וחייבין עליה.** אם קבל אביה קידושין ובא עליה אחר חייב עליה משום אשת איש דביאה היא. אבל פחות מבת שלש נהי דקדושי כסף שלה קדושין הן לחייב עליה לאחר שלש אבל הבא עליה בתוך שלש לא נתחייב אע"פ שהיא אשת איש דלאו ביאה היא: **ומטמאה את בועלה.** בנדותה דקיי"ל (נדה דף לב.) מרבויא דוי"ו ואשה כי תהיה זבה[ה] לרבות תינוקת בת יום א' שמטמאה בנדתה ומיהו כי מטמא' בנדה במגע ובמדרס הוא דמטמאה טהרות ואדם וכלים כשאר נדה אבל בא עליה בתוך שלש אינה מטמאתו טומאת שבעה כבועל נדה דכתיב ביה (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו אלא הרי הוא כנוגע בעלמא לטומאת ערב משום דלאו ביאה היא אבל בת שלש מטמאתו כדין בועל נדה: **לטמא משכב התחתון כעליון.** שהבועל נדה מטמא משכב התחתון משום משכב אפי' לא נגע בו כעליון של זב הכי מפורש במסכת נדה בפרק בנות כותים (דף לג:) שאין משכבו של בועל נדה חמור כמשכב נדה וכמשכב זב שנעשים אב הטומאה לטמא אדם וכלים דכתיב בהו[ו] וכל אשר יגע במשכבה אלא הרי הוא כעליונו של זב בגד שנישא על גבי הזב שאינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין (א) ומקראי ילפינן לה התם: **נשאת לכהן.** ע"י קדושי אביה: **אוכלת בתרומה.** אבל פחות מבת שלש אע"פ שקידושיה קידושין על ידי אביה הואיל ואין ביאתה ביאה אין חופתה חופה והויא לה כארוסה דאע"ג דקנין כספו הוא אמרו רבנן [כתובות נז:] אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה: **בא עליה אחד מן הפסולין.** כגון עובד כוכבים או חלל או נתין וממזר פסלה מן התרומה דהא ביאתה ביאה וביבמות (דף סח.) ובקדושין בפרק בתרא (דף סט:) ילפי לה מהאי קרא ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגו' [ויקרא כב] כיון שנבעלה לפסול לה פסלה עולמית מהתם יליף לה שפיר ולוויה וישראלית מרבו[ז] מרבויא דבת ובת: **מומתין ע"י.** אם מחייבי מיתות הן דהא ביאתה ביאה: **והיא פטורה.** דלאו בת עונשין היא: **תקלה ליכא.** דלאו בת עונשין היא והרי היא בכלל שוגג: **קנאה.** ליורשה ושלא תפטר עוד בחליצה אלא בגט: **ואינו נותן גט עד שיגדיל.** שהרי ע"י קדושי אחיו גדול נאסרה וגירושין של זה אינן חשובין להפקיע קדושי אחיו דקטן הוא ואינו בן דעת: **ומטמא כנדה.** כבועל נדה ולא כנוגע: **לטמא משכב.** שלו התחתון כעליונו של זב אבל פחות מבן ט' אינו אלא כנוגע בנדה לטומאת ערב: **ופוסל.** את האשה בביאתו מן התרומה אם הוא א' מן הפסולין: **ואינו מאכיל.** אם הוא כהן ובא עליה לשם קדושין אינו מאכילה בתרומה דקטן אע"ג דביאתו ביאה אין קניינו קנין ולא קרינא ביה קנין כספו [שם]: **ופוסל את הבהמה מעל המזבח.** משום נרבע כגון על פי עד אחד או ע"פ הבעלים שאינה נסקלת ואינה נאסרת להדיוט: **ונסקלת על ידו.** אם יש עדים דאין שור ובהמה נסקלין אלא ע"י עדים וסנהדרין כדאמר בפ"ק (דף ג.) כמיתת בעל כך מיתת השור: **מאי לאו מדסיפא תקלה וקלון.** דהא קתני [נד.] יאמרו זו היא היינו קלון וקתני שנסקל היינו תקלה משנה יתירא דרישא לאיתויי קלון בלא תקלת אדם ומאי תקלה דקתני בה תקלת קלון דאילו לאתויי תקלת עבירה בלא קלון בהכי לא מצית לאוקומא דבישראל תקלת עבירה בבהמה בלא קלון לא משכחת לן וקא סלקא דעתך דכולה בישראל קא מיירי: **מתני' עד שיפרש את השם.** שיזכור את השם אבל אם לא הוציא שם מפיו אלא שמע שם יוצא מפי אחר וברכו פטור:
בכל

וחייבין עליה משום א"א. פ"ה אם קיבל אביה קדושין וקשה מסיפא שמעי' לה דתני בא עליה אחד מכל עריות דדייקינן מינה אפילו בהמה ועוד בפ"ק דקידושין (דף י. ושם) דבעו למיפשט דביאה אירוסין עושה ולא נשואין עושה מדקתני מתקדשת בביאה ובתר הכי קתני נשאת וממאי דילמא נשאת אקדושי כסף קאי כמו וחייבים עליה משום א"א וי"ל דכולה אקידושי ביאה דרישא קאי ומשום בא עליה יבם קנאה איצטריכא ליה דלא תימא קנאה מדרבנן כמו בן תשע דסיפא דלא קני מדאורייי' אלא כמאמר בעלמא כדאיתא בשילהי האשה רבה (יבמות דף צו.) ומיהו קשה דלקמן בפ' בן סורר (דף סט.) דייק מהכא דהולכין בדיני נפשות אחר הרוב מדקתני וחייבין עליה משום א"א ואמאי דילמא איילונית היא ואדעתא דהכי לא קדיש הא אפילו הראשון אדעתא דהכי קדיש ה"מ למיפרך אמאי חייבין דאיילונית לאו בת יבום היא ומיבום לא פריך דהל"ל דאדעתא דהכי לא מייבם וי"ל דנקט אדעתא דהכי לא קדיש משום דפריך עלה גם מסיפא דבא עליה אחד מכל עריות ומאן דמשני וחייבין עליה בקרבן לא אסיק אדעתיה מסיפא ובתר הכי פריך ומשני דקבליה עילויה מכל מקום ההוא דא"א כדשנינן חייבין עליה בקרבן א"נ דקבל עליה היבם ולא ראשון דאם תמצא איילונית תתקדש לו מ"מ בביאתו וריב"א פירש דנקט דחייבים עליה משום אשת איש וה"ה לכל עריות כדי לאשמועינן מחמת סיפא אפילו בהמה דמסיפא גרידא לא הוה שמעינן בהמה דהוה אמרינן גבי בהמה לא חשיב ביאתו ביאה תדע דגבי בן ט' דקתני ואם בא על אחת מכל עריות אפ"ה קתני בהמה בהדיא ופוסל את הבהמה ונסקלת על ידו וניחא לפירושו דלא קתני גבי קטנה ופוסלת את הבהמה ונסקלת על ידה[ז]:

נשאת לכהן. אבל פחותה מבת ג' לא אכלה אע"ג דליכא למיחש לדעולא ולא לסמפון דהא נישאת כיון דלאו בת ביאה היא חוזרת לבית אביה ולא בדיק לה ועוד דכיון דנשאת אמתקדשת בביאה קאי כדאמר בפ"ק דקידושין (דף י.) אם כן פחות מבת ג' דקידושי ביאה דידה לאו קידושי נישואין נמי לא מהני:

ואינו מאכיל. פי' בקונט' אם היה כהן ובא עליה לשם קידושין אינו מאכיל וקשה דאין זה תלוי בביאה אלא משום דקידושי קטן לאו קידושין ויש לפרש דאינו מאכיל ביבמתו קאמר אע"פ שזקוקה ועומדת:

ואינו נותן גט עד שיגדיל. בהגדיל לחוד לא סגי ליה בגט דביאת בן ט' כמאמר שוייה רבנן וצריכה גט למאמרו וחליצה לזיקתו אלא לכשיגדיל יבעול ויתן גט הכי מפרש בפ' יוצא דופן (נדה דף מה.):
אינה

סב א מיי' פ"א מהלכות איסורי ביאה הלי"ח:
סג ב מיי' פ"ג מהלכות אישות הלי"א טוש"ע אה"ע סימן לז סעיף א:
סד ג מיי' פ"א מהלכות יבום הלי"ז טוש"ע אה"ע סימן קסז סעיף ד:
סה ד מיי' פ"ג מהלכות איסורי ביאה הל"ב:
סו ה מיי' פ"ג מהלכות משכב ומושב הל"ג:
סז ו מיי' פ"ו מהלכות תרומות הלכה ג:
ז [מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ו טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' ט]:
סח ח מיי' פ"א מהלכות איסורי ביאה הלי"ג:
סט ט י מיי' פ"א מהל' יבום הלט"ז [ופ"ה הל' יח] סמג עשין נב טור שו"ע אה"ע סימן קסז סעיף א:
ע כ מיי' פ"ג מהלכות משכב ומושב הל"ג:
עא ל מיי' פ"ח מהלכות תרומות הלכה א והלכה יא:
עב מ מיי' פ"ד מהלכות איסורי מזבח הל"ג:
עג נ מיי' פ"א מהלכות איסורי ביאה הלי"ז:
עד ס מיי' שם הלי"ג [טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' ט]:
עה ע מיי' פ"ב מהלכות עכו"ס הל"ז סמג לאוין טז:

רבינו חננאל

תורה בהמה הנהנית מן העבירה תיהרג. והרי אילנות כו'. כדבעי רב המנונא ישראל שבא על הבהמה בשוגג מהו הכא קלון איכא תקלה ליכא דהא שוגג הוה ופשיט רב יוסף מהא דתנן בנדה פ"ה בת ג' שנים ויום אחד אם בא עליה אחד מכל העריות ואפילו בהמה והא הכא דקלון איכא פי' קלון של נערה (מאורשה). תקלה ליכא דהא והיא פטורה תנן וקתני מומתין על ידה. ודחינן כיון דמזידה היא בת הריגה היא. ורחמנא חס עליה משום דהיא קטנה כו' ופשט רבא מהא בן ט' שנים ויום אחד הבא על יבמתו קנאה כו' עד ופוסל הבהמה מעל גבי המזבח ונסקלת על ידו והא הכא קלון איכא תקלה ליכא דפטור תנן וקתני נסקלת על ידו. ודחינן הכא נמי כיון דמזיד הוא תקלה נמי איכא כו' ואתינן למיפשטא ממתניתין. ודייקינן מדקתני במתניתין אלא שבאת תקלה לאדם על ידה כו' מאי לאו (מדרישא) [מדסיפא] תקלה וקלון (סיפא) [רישא] קלון בלא תקלה היכי דמי ישראל הבא על הבהמה בשוגג וקתני נהרגת ודחינן לא סיפא תקלה וקלון רישא תקלה בלא קלון. היכי דמי עכו"ם שבא על הבהמה דתקלה איכא קלון ליכא: **ירושלמי** איש אשר ישכב [והכתיב את דודתו וגו'] א"ל לצורך יצא לידון בעריר דמר ר' יוחנן בכל אתר דכתיב ערירים יהיו הווים בלא וולד. ערירים ימותו קוברין בניהם: **המגדף** אינו

(א) יבמות נז: לקמן סט. קדושין י. נדה מד:, (ב) ב"ב קנו. נדה מה., (ג) לעיל נד., (ד) [כתובות מו:], (ה) [ויקרא טו], (ו) [שם ביבמות סט.], (ז) [וע"ע תוס' יבמות נז: וקדושין י.],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לטמא וכו' אוכלין ומשקין ומקראי ילפינן:

מוסף רש"י

בת שלש שנים ויום אחד. ביאתה ביאה לכל דבר (נדה מד:) אבל פחות מכאן כנותן אצבע בעין ואינה ביאה (קדושין י.). **מתקדשת בביאה.** מדעת האב (שם) אם מסרה אביה לאחד לבא עליה לשם קדושין, אבל לא מדעת עצמה, דאין מעשה קטנה כלום (לקמן סט.). **ואם בא עליה יבם קנאה.** וזכה בנכסי אחיו ליורשה ולטמאת לה (נדה מד:) ואם רצה להוציאה מוציאה בגט (קדושין י.). **וחייבים עליה משום אשת איש.** אם קיבל בה אביה קדושין מזה ובא אחר עליה נהרג, דביאתה ביאה (נדה מד: וכעי"ז קדושין שם ולקמן סט.). **ומטמאה את בועלה.** כשהיא נדה שבעת ימים כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו (קדושין י.) אבל פחות מכאן אע"ג שמטמאה במגע אינה מטמאה את בועלה משום בועל נדה לטומאת ז' אלא משום נוגע ולטומאת ערב (נדה מד:). **לטמא משכב תחתון כעליון.** תחתון של בועל נדה כעליונו של זב (שם) שמטמא אוכלין ומשקין ואין מטמא אדם וכלים כתחתון של נדה עצמה שהוא קרוי מדרס ואב הטומאה (יבמות נז:) שעושה בועלה משכב ומושב אפילו עשר מצעות, אבל לא להיות אב הטומאה לטמא אדם וכלים כמשכבה של נדה עצמה, אלא לטמא אוכלין ומשקין כעליונו של זב (קדושין י:) אבל פחותה מבת שלש, הבא עליה בנדותה אינו כבועל נדה אלא כנוגע בנדה ואין משכבו מטמא אפילו אוכלין ומשקין אפילו נגע בו, דנוגע בנדה אינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא כלים ואפילו נגע, וכל שכן דאינו מטמא משכב בלא נגיעה (לקמן סט.). **ניסת לכהן.** על ידי קדושי אביה ואמרו רבנן אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה, וזו אם נכנסה לחופה אוכלת, אבל פחותה מכן אפילו נכנסה לחופה אינה אוכלת, אע"ג דגדולה כיון שנכנסה לחופה אע"פ שלא נבעלה אוכלת, אלמא לאו בביאה תליא מילתא אלא בחופה, מיהו ראויה לביאה בעינן וכל שאין לה ביאה אין לה חופה (שם). **בא עליה אחד מן הפסולין.** כגון חלל נתין וממזר או אלמנה לכהן גדול (יבמות נז:). פסלה. מתרומת בית אביה אם היא בת כהן כדתניא מנין לכהנת לויה וישראלית שבא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר כיון שנבעלה לפסול לה פסלה (נדה מד:)

עשאה חללה ופסלה (לקמן סט.). **ואם בא עליה אחד מכל העריות כו'.** כגון אביה או חמיה (נדה מד:). **והיא פטורה.** מפני שהיא קטנה ולאו בת עונשין (שם וקדושין שם ולקמן סט.). **בן תשע כו' קנאה.** וזכה בנכסי אחיו, ולאע"ג שאין קנין לקטן הרי קנויה לו ועומדת (נדה מה.). **ואינו נותן גט עד שיגדיל.** אם בא לגרשה, דקידושי אחיו קידושין גמורין וגירושין של זה אינם גירושין דאינו בן דעת (שם). **ומטמא כנדה.** אם בא עליה, דביאתו ביאה לכל דבר (שם). **פוסל.** כגון בן ט' שנים כותי או ממזר שבא על הכהנת פסלה מתרומת אביה, אבל בן ט' ישראל שבא על בת כהן [illegible] ואי משום קידושין [illegible] דקידושי קטן לאו קידושין (שם). **ואינו מאכיל.** כגון יתום בן ט' כהן [illegible] (שם). **ופוסל את הבהמה.** אם רבעה ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים, [illegible] פטור (שם).